

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Structuurvisie Brouwersdam (Zuid), gemeente Schouwen–Duiveland

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

22 december 2011 / rapportnummer 2588-47

1. Oordeel over het MER

De gemeente Schouwen–Duiveland wil voor het gebied Brouwersdam–zuid een Structuurvisie vaststellen. De Structuurvisie omvat diverse activiteiten, zoals vernieuwing van strandopgangen, zandsuppletie, een nieuwe vaarverbinding door de Brouwersdam, een nieuwe Recreatieverdeelweg (met 2 tracés) en recreatieve voorzieningen, waaronder een jachthaven en een waterskibaan. Voor de besluitvorming over deze structuurvisie is een plan–MER¹ (verder MER) opgesteld. Bevoegd gezag voor deze procedure is de gemeenteraad van Schouwen–Duiveland.

De Structuurvisie geeft de visie van de gemeente weer op de toeristische en economische ontwikkeling van de gemeente en de kwaliteitsverbetering van bestaande voorzieningen. Bij de Brouwersdam–zuid worden voorzieningen geconcentreerd waardoor andere gevoelige delen van de gemeente worden ontzien. De verplaatsing van voorzieningen heeft gunstige effecten op de natuur in het duingebied ‘de Kop van Schouwen’. Daarnaast blijkt uit het MER dat er in het plangebied positieve effecten op het leefklimaat (geluid, verkeersveiligheid) te verwachten zijn als gevolg van de aanleg van de Recreatieverdeelweg.

De Commissie² voor de milieueffectrapportage heeft bij toetsing van het MER geconstateerd dat er informatie ontbreekt die essentieel is voor het betrekken van het milieubelang bij de besluitvorming. Dit betreft twee punten:

- De keuze voor de locatie van initiatieven (in ieder geval de jachthaven, de waterskibaan en de discovery cove) is niet onderbouwd in het MER (zie §2.1).
- Uit de voortoets blijkt dat significante gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van Natura 2000–gebieden de Voordelta en de Grevelingen niet zijn uitgesloten. In zo'n geval is een Passende beoordeling een verplicht onderdeel van het Plan–MER. Een Passende beoordeling ontbreekt in het MER (zie §2.2).

De Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen met deze informatie. In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht en in hoofdstuk 3 worden aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

¹ MER staat voor MilieuEffectRapport.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder ‘Advisering’ of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Onderbouwing locatiekeuze

In het kader van *de goede ruimtelijke ordening* moet het bevoegd gezag voor planonderdelen met aanzienlijke milieugevolgen locatiealternatieven onderzoeken in het MER. De locatiekeuze voor planonderdelen, moet in het MER (mede) op basis van milieuarargumenten worden onderbouwd. Voor de Structuurvisie gaat het, in ieder geval, om de volgende planonderdelen³:

- de jachthaven;
- de waterskibaan⁴;
- de discovery cove.

Uit het MER blijkt dat deze planonderdelen mogelijk belangrijk negatieve milieugevolgen hebben op Natura 2000-gebieden (zie ook §2.2). Het is daarom van belang om in het MER de locatiekeuze goed te onderbouwen. Te meer daar het omgevingsplan Zeeland of het MIRT Grevelingen ook (nog) geen onderbouwde uitspraken doen over de locatie van deze initiatieven.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de keuze voor de locatie van in elk geval de jachthaven, de waterskibaan en de discovery cove te onderbouwen. Ga bij deze onderbouwing in op:

- doelstellingen voor de Structuurvisie als geheel en voor de initiatieven afzonderlijk;
- randvoorwaarden vanuit wetgeving/omgeving;
- mogelijke alternatieve locaties;
- de milieugevolgen van de planonderdelen, en dat met name de gevolgen op Natura 2000-gebieden (zie ook de volgende paragraaf).

2.2 Passende beoordeling in het Plan-MER

Bij het MER is tevens een zogenaamde *natuurtoets* opgesteld. Deze bevat een *voortoets Natuurbeschermingswet* en een *quick scan Flora- en faunawet en EHS*. Op basis van de voortoets kunnen significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000-gebieden Voordelta en Grevelingen niet worden uitgesloten. Daarom moet een Passende beoordeling opgesteld worden. Het is verplicht die op te nemen in het Plan-MER.

³ Ook de zandsuppletie heeft mogelijke belangrijk negatieve milieugevolgen. Voor dit onderdeel zijn gezien de doelstelling echter geen locatiealternatieven mogelijk. Het in beeld brengen van de effecten volstaat dan voor het MER.

⁴ Tijdens het locatiebezoek (13 oktober 2011) dat de Commissie samen met de Gemeente aan het gebied bracht, bleek dat ook wordt gedacht aan een verplaatsbare waterskibaan.

De informatie in de voortoets is zeer globaal. Een Passende beoordeling voor een Structuurvisie kan het karakter hebben van een globale risicoanalyse. De Commissie heeft bekeken of de informatie uit de voortoets voor de Structuurvisie beschouwd kan worden als Passende beoordeling op basis waarvan ten minste de locatiekeuze (zie ook 2.1) onderbouwd kan worden. Daarvoor ontbreekt nog informatie:

- De seizoengemiddelde aantallen van de vogelsoorten, zoals ook gebruikt voor de aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000-gebieden. In de voortoets worden andere tellingen gebruikt. Daardoor is niet te beoordelen wat de mogelijke invloed van initiatieven op vogelstand in de Natura 2000-gebieden als geheel is.⁵
- De locatie van vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.⁶
- De telgegevens van niet-broedvogels worden niet per telvak gepresenteerd. Hierdoor is niet in te schatten wat de individuele planonderdelen⁷ op een specifieke locatie voor een effecten hebben op de aanwezige vogelsoorten.
- In de voortoets wordt niet beschreven in welk deel van het jaar de individuele planonderdelen worden gebruikt. Daardoor is niet goed te beoordelen wat de invloed is van deze planonderdelen op deze vogelsoorten⁸.
- Een beschrijving, op hoofdlijnen en op basis van expert judgement, van de mogelijkheden om met mitigerende maatregelen negatieve effecten te verminderen of teniet te doen.

Deze informatie is relevant voor:

- de onderbouwing van de locatiekeuze van de initiatieven (zie vorige paragraaf) en
- voor de onderbouwing of de betreffende planonderdelen bij nadere beschouwing, al dan niet met maatregelen, passen binnen de kaders van de Nb-wet.

De Commissie adviseert voorafgaand aan de besluitvorming over de Structuurvisie in een aanvulling op het MER een Passende beoordeling op te stellen.

Beoordelingskader Natuur

De conclusie in het MER is dat de Structuurvisie *als geheel* mogelijk leidt tot negatieve effecten op beschermde natuur. In de natuurtoets worden effecten per planonderdeel gepresenteerd. Ook wordt een ander beoordelingskader gebruikt. Daardoor blijkt uit het MER niet welke onderdelen van de Structuurvisie in de verdere besluitvorming, dan wel vergunningverlening, een knelpunt zouden kunnen vormen.

⁵ De doelstellingen voor de meeste niet-broedvogels in de aanwijzingsbesluiten zijn omschreven met zogenaamde seizoengemiddelde c.q. midwinter aantallen.

⁶ De vogelaantallen in de Voordelta zijn nu bijvoorbeeld niet toegespitst op het vogeltekstvak dan wel op de hier aanwezige tekstvakken afzonderlijk direct ten westen van de Brouwersdam, maar uitgemiddeld op het hele gebied te westen van de dam tot ver in zee. Het is te verwachten dat sommige vogelsoorten zoals de Eidereend, Brilduiker en de Middelste Zaagbek zich voornamelijk vlakbij de Brouwersdam ophouden. Juist daar bevindt zich ook een aantal van de beoogde planonderdelen. Dit heeft tot gevolg dat de effecten van deze initiatieven op deze vogelsoorten in de voortoets mogelijk worden onderschat.

⁷ Het volledige overzicht van initiatieven met mogelijk aantasting van natuurlijke kenmerken is te vinden in tabel 14 en 15 van de natuurtoets.

⁸ Uit de in de natuurtoets gepresenteerde maandmaxima is wel af te leiden wat het seizoen is waarin deze vogelsoorten aanwezig zijn.

De Commissie adviseert in het MER hetzelfde beoordelingskader te hanteren als in de Passende beoordeling. Ga ook in op de beoordeling van de effecten van de afzonderlijke planonderdelen op Natura 2000-gebieden, EHS-gebieden en door de Flora- en faunawet beschermde soorten (zie tabel 14 en 15 natuurtoets).

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Scheepvaartverbinding Brouwersdam

Tijdens het locatiebezoek dat de Commissie aan het gebied bracht, bleek dat er nog grote onzekerheden zijn met betrekking tot de scheepvaartverbinding in de Brouwersdam.⁹ Deze is vooral als bestuurlijke wens opgenomen in de Structuurvisie. De Commissie heeft daarom nu de milieueffecten van de verbinding op hoofdlijnen getoetst. Gezien de doelstelling en gezien de ligging van bestaande geulen en bestaande voorzieningen, ziet de Commissie geen locatietalternatieven voor de scheepvaartverbinding door/over de Brouwersdam.

De Commissie adviseert voor de verdere besluitvorming over de scheepvaartverbinding, te zijner tijd nog uitvoeringsalternatieven voor de verbinding te onderzoeken op hun milieueffecten.

3.2 Verkeer en parkeren

In de Structuurvisie en het MER is de (toekomstige) verkeerstructuur duidelijk uitgewerkt, maar is aan het parkeren in het plangebied nog weinig of geen aandacht besteed. Juist in een omgeving waar in belangrijke mate sprake is van verkeer met het motief dag- of verblijfsrecreatie, is een goede ordening met voldoende parkeervoorzieningen van groot belang. Daarmee kan zoekverkeer worden vermeden en de verkeersveiligheid worden vergroot. Bovendien kan door een goede ordening, inpassing en afstemming tussen de verschillende parkeervoorzieningen de omvang van het benodigde parkeerareaal worden beperkt en de landschappelijke kwaliteit worden bevorderd. De Structuurvisie is het uitgelezen niveau om deze zaken integraal te beschouwen; dit is bij de besluitvorming over de individuele initiatieven veel moeilijker of onmogelijk.

De Commissie beveelt aan om bij de verdere uitwerking van de Structuurvisie een integraal parkeerplan te ontwikkelen, ten behoeve van mobiliteitsbeheersing, verkeersveiligheid en de beoogde ruimtelijke kwaliteit in het plangebied.

⁹ De Provincie Zeeland geeft in haar zienswijze aan dat opname van de vaarverbinding als publieke investering door de provincie voorbarig is, aangezien hiervoor nog vele mogelijkheden, varianten en partijen in beeld zijn.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schouwen-Duiveland

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Schouwen-Duiveland

Besluit: vaststellen of wijzigen van een Structuurvisie

Categorie Besluit m.e.r.: Plan-MER vanwege kaderstelling (D10, recreatie) en passende beoordeling

Activiteit: Structuurvisie voor de Brouwersdam-zuid met een recreatieverdeelweg en diverse recreatieve voorzieningen waaronder een jachthaven.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in de Wereldregio van: 30 september 2011

ter inzage legging MER: 3 oktober tot en met 13 november 2011

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 28 september 2011

voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 22 december 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

- mr. M.A.P.C. van Loon (voorzitter)
- ing. B. Peters
- drs. W. Smal (werkgroepsecretaris)
- ir. K.A.A. van der Spek
- drs. C.T.M. Vertegaal

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Structuurvisie Brouwersdam-Zuid, gemeente Schouwen-Duiveland, 075729230.0.3 – definitief, 13 september 2011.
- MER Structuurvisie Brouwersdam-Zuid, 075726347:0.2-definitief, MER Structuurvisie Brouwersdam-Zuid, 075726347.
- Oplegnotitie bij Structuurvisie Brouwersdam-Zuid, projectnummer B01055.000358, 13 september 2011.
- Natuurtoets Brouwersdam-zuid - Quick Scan Flora- en Faunatoets, EHS + voortoets Natuurbeschermingswet, 075654977:0.7- concept, 1 augustus 2011.
- 3e Fase Recreatieverdeelweg Schouwen-Duiveland en Vervolgtracé Quick Scan, 110503/ZF7/085/200637, 7 februari 2007.
- Duurzame Jachthaven van de Toekomst, 26 oktober 2010, Marine Yachting Consultancy/Bureau Zeelenberg
- Zicht op de Grevelingen, juni 2006, Natuur- en Recreatieschap de Grevelingen
- Watersportvisie Grevelingen, Juli 2010, Projectbureau Vrolijk
- Watersportvisie Gemeente Schouwen-Duiveland, juni 2009, Projectbureau Vrolijk
- Economische visie Brouwersdam, november 2009, Gemeente Goederede + Gemeente Schouwen-Duiveland
- Notitie 4 Scheepvaart (onderdeel MIRT-verkenning), december 2008, Witteveen + Bos
- Meerwaardestudie Grevelingen en Delta, juni 2008, Projectbureau Vrolijk
- Onderzoek Vaargedrag in de Delta 2008, 2009, Provincie Zeeland
- Grevelingen MIRT-Verkenning, 2010, Bestuurscommissie Grevelingen
- Provinciaal Omgevingsplan Zeeland 2006 - 2012, juni 2006, Provincie Zeeland
- Provinciaal Omgevingsplan Zeeland 2012 - 2018, Verkenning 2011, Provincie Zeeland

De Commissie heeft kennis genomen van 12 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 25 november 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Structuurvisie Brouwersdam (Zuid), gemeente Schouwen-
Duiveland

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

